Ο Καρλομάγνος στο Αζόφ: Ακροδεξιά και εξωτερική πολιτική στην διεθνή συγκυρία

Η επιχείρηση «Flood Al Aqsa» και κυρίως τα γενοκτονικά αντίποινα (εάν μπορούμε να περιοριστούμε στον όρο αντίποινα) του Ισραήλ επιτάχυναν τις εξελίξεις σε διεθνές επίπεδο. Πρόκειται για εξελίξεις που ούτως ή άλλως βρίσκονται σε μια νέα τροχιά μετά την ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και την συνεπακόλουθη κλιμάκωση του πολέμου (ενός πολέμου που, αντίθετα με την δυτική αφήγηση, ξεκίνησε το 2014, και όχι το 2022). Όποιος επιθυμεί να αναγνώσει τα χαρακτηριστικά αυτών των δύο συρράξεων θα αναγκαστεί, σε τελική ανάλυση, να κάνει ορισμένες παρατηρήσεις για τον χαρακτήρα της σύγχρονης ιμπεριαλιστικής αλυσίδας και του τρόπου με τον οποίο αυτή διαρθρώνεται υπό την ηγεμονία των Η.Π.Α. Αυτή η συζήτηση προφανώς έχει αμέτρητες παραμέτρους και δεν μπορεί επαρκώς να αποτυπωθεί σε ένα μικρής έκτασης κείμενο, ωστόσο θα αξιοποιήσουμε κάποια στοιχεία σχετιζόμενα με αυτήν, ούτως ώστε να καταδείξουμε τις στρατηγικές των δυτικών ιμπεριαλιστών και των πολιτικών τους εκφραστών στην συγκυρία.

Το ευρωπαϊκό αίμα του ναζισμού

Η επαναφορά πολλών νεοναζιστικών συμβόλων στην ευρωπαϊκή ήπειρο, η βεβήλωση σοβιετικών μνημείων κ.ο.κ., θέτουν επί τάπητος ορισμένα ερωτήματα σχετικά με το ευρωπαϊκό παρελθόν, παρόν και μέλλον. **Ο κόσμος έχει αλλάξει πλέον**. Εάν η αστική τάξη σταμάτησε να είναι ριζοσπαστική εδώ και πολλές δεκαετίες, το ερώτημα του **τί είναι αναγκασμένη** να κάνει με το παρελθόν της πλέον συγκρούεται με το ***τί θέλει* και *τί μπορεί*** να κάνει με αυτό.

Η τελευταία μονάδα που υπερασπίστηκε τον Δυτικό Πολιτισμό και τον Φύρερ του, απέναντι τις μογγολικές ορδές των Μπολσεβίκων, ήταν η γαλλική **Waffen-Grenadier-Brigade der SS «Charlemagne»** (στα γαλλικά 33e division SS « Charlemagne »), η οποία αρνούνταν να παραδοθεί, καταστρέφοντας μάλιστα αρκετά σοβιετικά τεθωρακισμένα, με τα αυτοσχέδια Panzerfaust. Ήταν κλεισμένη στο κρησφύγετο του Φύρερ, μαζί με εθελοντές από τις Σκανδιναβικές χώρες (SS Division Nordland), και, στο μυαλό μου, η μεραρχία αυτή είναι ένα έγγραφο ταυτοπροσωπίας για την ευρωπαϊκή ακροδεξιά και την σχέση της τόσο με το κράτος, όσο και με την αστική τάξη.

Σε οποιονδήποτε έχων σώας τας φρένας, η εικόνα γάλλων εθνικιστών να υπερασπίζονται μέχρι θανάτου, με λύσσα, δίχως ρεαλιστικές πιθανότητες επιτυχίας/επιβίωσης, έναν γερμανό εθνικιστή

(τουλάχιστον), θα φαινόταν το 1914 αποκύημα φαντασιάς που συνορεύει με κωμωδία. Ο μακρύς 19ος αιώνας κατέστησε την μεταξύ των δύο υπερδυνάμεων εχθρότητα μια λυσσαλέα νομοτέλεια, ειδικά όσο πλησίαζε ο θρυμματισμός της αποικιοκρατικής μπελ – επόκ με τις καμπάνες του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Όσο ο πόλεμος διέλυε την ήπειρο, οι Γερμανοί ήταν οι πρώτοι που διαμαρτυρήθηκαν για τον εξοπλισμό «νέγρων» από τις γαλλικές αποικίες, «νέγρων» που πολεμούσαν και σκότωναν στην ευρωπαϊκή ήπειρο, για τους λευκούς αφέντες τους. Η παρουσία τους συνιστούσε προσβολή στην λευκή φυλή (εάν αναγνωρίσουμε πως αυτή είναι η Herrenrasse) και ως εκ τούτου έχουμε μια, αν μη τι άλλο τραγελαφική στιγμή μπροστά μας : το Γενικό Επιτελείο του (μάλλον) ισχυρότερου στρατού στην ευρωπαϊκή ήπειρο, κατηγορούσε ένα άλλο πανίσχυρο Γενικό Επιτελείο Στρατού (του γαλλικού) ότι παραβιάζει την ηθική του πολέμου – ενός πολέμου που ήδη είχε γεμίσει την δυτική Ευρώπη με εκατόμβες νεκρών, και θα συνέχιζε αμείωτα.

Η «ανθρώπινη» αυτή στιγμή του γερμανικού στρατού, που διακήρυττε τον θανάσιμο κίνδυνο που βιώνει μια ευρωπαία, με «νέγρους» οπλισμένους να αλωνίζουν στην μήτρα του πολιτισμού, συνιστά βέβαια μια αυτονόητη ένδειξη για τα ιδεολογικά χαρακτηριστικά των ευρωπαϊκών (και όχι μόνο) κρατικών μηχανισμών : **άλλο οι εθνικές διαμάχες μεταξύ ευρωπαίων, και άλλο οι φυλετικές**. Οι εθνικισμοί εξέφραζαν (συνεχίζουν να εκφράζουν) με πιο ωμό τρόπο την επιθετικότητα των ευρωπαϊκών αστικών τάξεων, ωστόσο ο φόβος που οι ίδιες βίωσαν το 1917 είναι υπαρξιακός. Είναι ένας φόβος τόσο δομικός, τόσο σοβαρός, τόσο αποσταθεροποιητικός, όπου πλέον η αντίθεση μετασχηματίζεται : δεν μιλάμε για μια αντίθεση ανάμεσα στις αστικές τάξεις κυρίως, αλλά μια αντίθεση ανάμεσα στις αστικές τάξεις και το πρώτο εργατικό κράτος στον κόσμο. Η υπεράσπιση της «κουλτούρας», του «πολιτισμού» έχει αυτό ακριβώς το ταξικό φορτίο, για αυτό και ανοίγει πλέον ο δρόμος για παραμερισμό, σταδιακά, των παλιών ερίδων.

Ο αντισημιτισμός ποτέ δεν μούχλιασε στην ευρωπαϊκή ήπειρο, το ίδιο και η ευρύτερη φυλετική θεώρηση των πραγμάτων και της «επιστημονικώς ορισμένης» τάξης τους. Ως εκ τούτου, το 1939, η Σταυροφορία για τον Πολιτισμό, το Drang Nach Osten και έπειτα η επίθεση της ναζιστικής γερμανίας στην Ε.Σ.Σ.Δ. **μόνο λαθεμένα και υποκριτικά μπορούν να θεωρούνται αμιγώς γερμανική υπόθεση**. **Ποτέ δεν ήταν. Εδώ βέβαια μπορούμε να κάνουμε λόγο για μια λαθεμένη εκτίμηση των ευρωπαϊκών αστικών τάξεων, ως προς την πολιτική κατευνασμού που ακολουθήθηκε, και η οποία δεν απόδωσε όσα ήλπιζαν – δεν θα μπορούσε άλλωστε, λόγω του ιδιαίτερου και άκρως επιθετικού χαρακτήρα του ναζισμού.** Ήταν η γενέθλια πράξη μιας νέας σύμπλευσης, επίσημης πλέον, της ευρωπαϊκής ναζιστικής (και μη) ακροδεξιάς, με στόχο την υπεράσπιση της ηπείρου από τις ορδές «Μογγόλων» («Mongolenhorden») του «εβραιομπολσεβικισμού» (Judenbolschewismus). Η αντίσταση των ευρωπαϊκών αστικών τάξεων στον ναζισμό υπήρξε αναιμική στην καλύτερη των περιπτώσεων και η Βρετανία, μόλις θωρακίστηκε από τον (επί της ουσίας ανύπαρκτο) κίνδυνο της εισβολής, έδωσε την επόμενη μεγάλη μάχη για τις πετρελαιοπηγές της – και ξεκίνησε να στέλνει οπλισμό στην Ε.Σ.Σ.Δ. μόλις το 1943. Πλέον, **μπορούμε να κατανοήσουμε τί εν τέλει έκαναν οι Γάλλοι ναζί της Charlemagne στο Βερολίνο**. Μπορούμε επίσης να κατανοήσουμε τι έκαναν οι Ουκρανοί ομοϊδεάτες τους, οι θηριωδίες

των οποίων απέναντι στους σοβιετικούς πληθυσμούς είναι απερίγραπτες (και χειρότερες από αυτές που διέπραξαν οι ίδιοι οι Γερμανοί). Οι Ουκρανοί αυτοί υποχώρησαν μαζί με τους Γερμανούς, γνωρίζοντας τί έπεται σε περίπτωση παραμονής τους στον τόπο του εγκλήματος (στο σημείο δηλαδή, για να μην ξεχνιόμαστε, που δολοφονήθηκαν περισσότεροι Εβραίοι απ' ότι σε οποιοδήποτε στρατόπεδο συγκέντρωσης).

Τί επιφυλάσσει όμως η εθνική αφήγηση για τους εθελοντές (μην το ξεχνάμε αυτό) των SS ; Το 1985, σε επίσκεψή του στην Δυτική Γερμανία, ο Ρόναλντ Ρίγκαν δήλωνε, με τον Χέλμουτ Κολ στο πλάι του, πως «οι άνδρες (σ.σ. 49 εκ των οποίων είναι **εθελοντές των SS, επαναλαμβάνω**) που είναι θαμμένοι εδώ (σ.σ. στο στρατιωτικό νεκροταφείο του Μπιτμπουργκ) **είναι εξίσου θύματα του ναζισμού με τα θύματα των στρατοπέδων συγκέντρωσης**» - με την λογική πως ήταν 18 χρονών όταν εισήλθαν στον σκληρό κόσμο της γενοκτονικής βίας.

Αυτά λέγονται για τους νεαρούς Γερμανούς που, όπως και αμέτρητοι άλλοι ευρωπαίοι συνομήλικοί τους πέθαναν στο άνθος της ηλικίας τους, σε έναν «παράλογο» πόλεμο. Κανένας πόλεμος δεν είναι παράλογος εάν τον εξετάσουμε σαν υλιστές άνθρωποι, για αυτό και υπάρχει διαφορά ανάμεσα στις **χρήσιμες τοποθετήσεις** και στις **ευχάριστες τοποθετήσεις** (προσπαθούμε να εντάξουμε το κείμενο αυτό στην πρώτη κατηγορία).

Το ναζιστικό μήλο και η ναζιστική μηλιά.

Ο ναζισμός αποφάσισε να υπερασπιστεί αλλά και να διαμορφώσει μια αμιγώς υλική συνθήκη. Οι Γάλλοι ναζί της Charlemagne πέθαναν στο όνομά της, αλλά, με εξαίρεση του ομοϊδεάτες τους σήμερα, ελάχιστοι τους μνημονεύουν θετικά (δημόσια, τουλάχιστον). Δεν ισχύει το ίδιο για τους μπαντεριστές και τους λοιπούς ουκρανούς ναζί της δεκαετίας του '40. Στην Ουκρανία σήμερα το όνομά του Μπαντέρα και λοιπών γενοκτόνων – που επίσης πολέμησαν για το ναζιστικό /πανευρωπαϊκό όραμα – κοσμεί το εορτολόγιο του καθεστώτος αυτού. Η δε αποδοχή είναι σοκαριστική, όπως και οι εικόνες παιδιών να μυούνται στο εθνικοσοσιαλιστικό ιδεολόγημα. **Μόνο απολογητές του καθεστώτος του Κιέβου κάνουν λόγο για ναζιστική ακροδεξιά της τάξης του 2,5% στην Ουκρανία**. Οι υπόλοιποι, όσοι δηλαδή βλέπουμε αυτές τις εικόνες και τις συνδέουμε με το ευρύτερο πλαίσιο (8 χρόνια υποκινούμενος από το ΝΑΤΟ εμφύλιος, το έγκλημα στο Σπίτι των Συνδικάτων, 50.000 νεκροί στα ανατολικά της Ουκρανίας, ναζιστικά σύμβολα παντού κ.ο.κ.) κατανοούμε πως άλλο η εργαλειακή χρήση ναζιστικών συμμοριών και άλλο η ενσωμάτωσή τους στο μοναδικό κόμμα που οι ναζί αναγνωρίζουν – δηλαδή το ίδιο το κράτος. Οι ναζιστικές οργανώσεις στην Ουκρανία κατόρθωσαν να επιβάλλουν την ευθυγράμμιση με τις επιταγές του νατοϊκού άξονα, απειλώντας με πραξικόπημα σε περίπτωση τήρησης των Συμφωνιών του Μινσκ – πρόκειται, μάλλον, για το πιο ικανό 2,5 % στην σύγχρονη ιστορία.

Οι ΗΠΑ και ο Παγκόσμιος Νότος

Η κατάρρευση της Ε.Σ.Σ.Δ. αποτέλεσε μια μνημειώδη νίκη του νεοφιλελεύθερου υποδείγματος, η οποία όμως, δεν αναβίωσε τις παραδοσιακές έχθρες στο εσωτερικό του Παγκόσμιου Βορρά. Οι δυτικές αστικές τάξεις και οι οικονομίες τους παραμένουν προσδεμένες στο άρμα των Η.Π.Α., από την ηγεμονία των οποίων αντλούν τεράστια πλεονεκτήματα σχετικά με την εξουσία τους στο εσωτερικό τους, αλλά και στον παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας. Η διεθνής αυτή συνθήκη, που κόβει τον πλανήτη στα δύο, ομοιάζει με συνθήκη μηδενικού αθροίσματος. Η ευημερία των δυτικών αστικών τάξεων δεν μπορεί να ανεχθεί την ευημερία του Παγκόσμιου Νότου (άλλωστε, εξερράγη από οργή όταν η Ρωσία, με όλο το ιστορικό και πολιτικοστρατιωτικό της βάρος, αρνήθηκε να γίνει το βενζινάδικο της Ευρώπης). Καπιταλισμό έχουμε, ωστόσο, **ο κόσμος αλλάζει**.

Αλλάζει κυρίως στην Ασία και στην άνοδο – οικονομική, τεχνολογική, στρατιωτική – της Κίνας, της μοναδικής δηλαδή οικονομίας που μπορεί μεσοπρόθεσμα να αμφισβητήσει την αμερικανική ηγεμονία. Αυτή η διεργασία δεν είναι δίχως αντιφάσεις, ωστόσο, στα πλαίσια μιας πολύ επικίνδυνης real politik, οι Η.Π.Α. έχουν αναγνωρίσει τον κίνδυνο αυτό. Οι σχέσεις συμπληρωματικότητας-ανταγωνισμού που διατηρούσαν με την Κίνα είναι πλέον σχέσεις ανταγωνισμού – συμπληρωματικότητας.

Ταυτόχρονα όμως, διαφαίνεται και μια νέα συνθήκη. Αυτή είναι πιο κρυστάλλινη και πιο ελπιδοφόρα. **Για πρώτη φορά από την κατάρρευση της Ε.Σ.Σ.Δ., ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός αντιμετωπίζει τόσα εμπόδια στις προσπάθειες επιβολής της στρατηγικής του** – πολλές επεμβάσεις έχουν αντιφατική ή/και αρνητική εξέλιξη. Ταυτόχρονα, ο αραβικός κόσμος συσπειρώνεται ενώ και στην Λατινική Αμερική – με το βάρος που αυτή διατηρεί – η σοσιαλδημοκρατία βρίσκεται σε μια άνοδο. Τα παραπάνω, δηλαδή τα εμπόδια που συναντά η πιο φονική στρατιωτική μηχανή στην ιστορία της ανθρωπότητας και η άνοδος άλλων οικονομιών, δίνουν την δυνατότητα σε πολλά κράτη να διαλέξουν την εναλλακτική από το πιστόλι στον κρόταφο.

Οι απόγονοι των «νέγρων» που πολέμησαν στην Ευρώπη, πλέον μπορούν να στρέψουν το βλέμμα αλλού, σε πιο ισότιμες συμφωνίες από αυτές που περιγράφει η ληστρική επιδρομή του παγκόσμιου Βορρά. Αυτή η αυτομόληση, που, όπως είπαμε, συνεπάγεται πολλά πράγματα, δεν φαντάζει σε όλους ευχής έργο. Το γεγονός ότι η εργατική τάξη του Παγκόσμιου Νότου έχει την δυνατότητα να πουλάει πιο ακριβά την εργατική της δύναμη, μαζί με το γεγονός ότι οι χώρες του Παγκόσμιου Νότου έχουν την δυνατότητα να πωλούν με άλλους όρους (ή, βασικά, να πωλούν γενικά) τις πρώτες ύλες και τα ορυκτά τους, θα σημάνει κι’ άλλες αναταραχές στην αλυσίδα της αξίας. Τα κεκτημένα του ιμπεριαλισμού – τα οποία, για να μην γελιόμαστε, τα γευόμαστε και εμείς, δεκαετίες τώρα – απειλούνται. Ο διεθνής καταμερισμός εργασίας, ειδικά εάν εντείνεται και εξειδικεύεται για δεκαετίες, καταλήγει σε ορισμένες άβολες μεν, εντελώς υλικές δε, παραδοχές : οι οικονομίες του Παγκόσμιου Βορρά δεν είναι πλέον οι οικονομίες του ’40 : ο ρόλος τους στον καταμερισμό αυτό σημαίνει μια αλλοίωση του πάλαι ποτέ παραγωγικό τους μοντέλου και έναν προσανατολισμό στις υπηρεσίες, στον χρηματοπιστωτικό τομέα, στις νέες τεχνολογίες κ.ο.κ. : η εργατική τάξη, με την παραδοσιακή έννοια του όρου, συνήθως είναι μειοψηφία στις ευρωπαϊκές οικονομίες. Πλειοψηφία πλέον είναι στις χώρες όπου, για λόγους συνδεδεμένους με την αμερικανική ηγεμονία, οι επενδύσεις

μπορούσαν να αποσπάσουν μεγαλύτερο ποσοστό κέρδους/εκμετάλλευσης, απ' ότι αν γινόταν στις χώρες προέλευσης των κεφαλαίων (στις χώρες δηλαδή του ΟΟΣΑ κυρίως).

Αυτή η πραγματικότητα – γιατί είναι μια πραγματικότητα – σπάνια τίθεται στο επίκεντρο οποιασδήποτε ανάλυσης για την συγκυρία, για τις ενδοϊμπεριαλιστικές αντιθέσεις κ.ο.κ. Είναι όμως, ξαναλέω, μια πραγματικότητα, και πρέπει να μας απασχολήσει.

Στην αυστηρή, άνευ όρων καταδίκη της Ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία προχώρησαν αμιγώς οι δυτικοί ιμπεριαλιστές και οι νεόκοποι υποτελείς τους, ενώ πολλές άλλες οικονομίες με τεράστιο βάρος (και πληθυσμό) απέφυγαν να πάρουν τέτοια θέση. Η άποψη που προβάλλεται κυρίως είναι η άποψη των κυβερνήσεων ενός δισεκατομμυρίου ανθρώπων (ο πληθυσμός των χωρών του ΝΑΤΟ). Τι συμβαίνει με τα υπόλοιπα έξι δισεκατομμύρια ; Σίγουρα δεν συνιστούν ένα ενιαίο μπλοκ. Υπάρχουν όμως ενδείξεις για το τί σκέφτεται ένα κομμάτι τους. Η έκβαση της σύρραξης στην Ουκρανία θα έχει συγκεκριμένο αντίκτυπο παγκοσμίως.

Η τοποθέτηση του Λούλα σχετικά με την κατάσταση στην Ουκρανία είναι μια ήπια τοποθέτηση που ζητά **έναν έντιμο συμβιβασμό** – καμία σχέση με τις υστερικές κραυγές των Borel/von der Leyen, που δανείζονται κομμάτια και της εθνικοσοσιαλιστικής ρητορικής, διότι, όπως είπαμε, η μάχη ετούτη είναι βαθιά ευρωπαϊκή. Οι πληθυσμοί των χωρών του Παγκόσμιου Νότου – και θα πρέπει να είμαστε σαφείς ως προς αυτό – διαφοροποιούνται, επομένως, και σε μια ακόμα πτυχή της όλης κατάστασης. **Έχουν αναγνωρίσει μια τόσο απλή και τόσο σύνθετη παραδοχή, σαν αυτή που έκανε και ο ίδιος ο Στόλτενμπεργκ : ήττα της Ουκρανίας, σημαίνει ήττα του ΝΑΤΟ**. Ο Παγκόσμιος Νότος φαίνεται να αναγνωρίζει μια πραγματικότητα που δυστυχώς διαφεύγει από μεγάλο κομμάτι της δυτικής αριστεράς : **η έκβαση αυτής της σύρραξης, όπως και κάθε σύρραξης, έχει σημασία και θα έχει διαφορετικά αποτελέσματα**. Ακόμη και σε περιπτώσεις ταύτισης των αντιμαχόμενων πλευρών σε επίπεδο φυσιογνωμίας (Α'ΠΠ), η νίκη των Γερμανών θα σήμαινε διαφορετικά πράγματα για έναν Άγγλο, έναν Ινδό και έναν Ιρλανδό. Πολύ περισσότερο δε, μια ήττα του ΝΑΤΟ στην Ουκρανία θα καταδείκνυε πως το ρεβόλβερ στον κρόταφο δεν είναι μονόδρομος για τον Παγκόσμιο Νότο. Τίθεται, δυστυχώς, οριακά αντανακλαστικά το ερώτημα : είναι το σινορωσικό ρεβόλβερ καλύτερο ; Θα επανέλθω σε αυτό το σημείο στο τέλος, ωστόσο, η καλύτερη απάντηση σε αυτό το ερώτημα είναι μια νέα ερώτηση : για ποιόν λόγο δεν προβληματίζει κανέναν η διαφορετική τοποθέτηση των αγωνιζόμενων (για αρχή) λαών του Παγκόσμιου Νότου ; Είναι μια τοποθέτηση πολύ διαφορετική όχι μόνον από την φιλονατοϊκή αγγλοσαξονική αριστερά, αλλά και από τις αναλύσεις που καταλήγουν σε ίσο καταμερισμό ευθυνών. **Ως εκ τούτου, το ερώτημα επανέρχεται : γιατί δεν προβληματίζει κανέναν τί προσμένουν οι πιο φτωχοί λαοί του πλανήτη** ; Και, κυρίως, γιατί δεν υπάρχουν (τουλάχιστον με μαζικό ακροατήριο) **τοποθετήσεις ίσων αποστάσεων στον Παγκόσμιο Νότο** ; Η απάντηση είναι πολυδιάστατη.

Ελάχιστα έχει σχολιασθεί – δυστυχώς – αλλά θα πρέπει να ειπωθεί. Δύο μέρες μετά την παλαιστινιακή επιχείρηση της 7/8, το αμερικανικό αεροπλανοφόρο General Ford (μαζί με την αρμάδα που το συνοδεύει) απέπλευσε προς την Λωρίδα της Γάζας, για λόγους που σχετίζονται με την πιθανή

κλιμάκωση και κατ’ επέκταση ανάγκη άμεσης καταστολής οποιουδήποτε ενδεχομένου δεν θα συμβάδιζε με τα αμερικανικά συμφέροντα. Η τρομακτική αυτή δυνατότητα των Η.Π.Α. να μπορούν να δράσουν τόσο άμεσα σε τόσο μεγάλο γεωγραφικό εύρος (περικυκλώνοντας, επί της ουσίας, τους δύο μεγάλους αντιπάλους τους) τις καθιστά μισητές για ένα τεράστιο κομμάτι του παγκόσμιου πληθυσμού, που βιώνει τα αποτελέσματα τις ηγεμονίας τους από την «άλλη πλευρά» : όχι αυτή του φθηνού κινητού τηλεφώνου, στα πλαίσια ενός ιμπεριαλιστικού κοινωνικού συμβολαίου, αλλά από την πλευρά των καρκίνων και των περιβαλλοντικών καταστροφών. Πόσες φορές όμως έχει συσχετιστεί η έκβαση του πολέμου στην Ουκρανία με την προαναφερθείσα δυνατότητα των Η.Π.Α. – και μάλιστα ενόσω η σφαγή στην Παλαιστίνη συνεχίζεται ; Τί θα συμβεί εν τέλει στο προαναφερθέν μηδενικό άθροισμα ;

Πολλαπλά ερωτήματα που, εάν τεθούν με την σωστή σειρά, δίνουν την απάντηση το ένα στο άλλο.

Η ευρωπαϊκή ακροδεξιά σήμερα

Ο ευρωπαϊκός αντισημιτισμός έχει πλέον πεθάνει : είτε αναβοσβήνει σε ανέκδοτα λυκείου, βασισμένα σε ένα στερεότυπο ελάχιστα γνωστό πλέον, είτε, πολύ, απλά, ανασύρεται ως σκιάχτρο : ακόμη και οι νεοναζιστικές οργανώσεις της Δύσης παραμένουν πιστές στην κρατική στρατηγική και, ως εκ τούτου, στηρίζουν το δικαίωμα του Ισραήλ σε «αυτοάμυνα». Μαζικό ρεύμα αντισημιτισμού, που να προσομοιάζει έστω και ελάχιστα στις φρικαλεότητες του μεσοπολέμου, δεν υπάρχει και αυτό είναι ένας από τους λόγους που θα πρέπει να είμαστε πάρα πολύ προσεκτικοί με οποιαδήποτε αναλογία μεταξύ της σημερινής συγκυρίας, και εκείνων των δεκαετιών.

Η στρατηγική του αμερικανικού ιμπεριαλισμού και των συμμάχων του, που επί τρεις, ουσιαστικά, δεκαετίες έχουν επικεντρωθεί στην Μ. Ανατολή, παράγει έντονα αποτελέσματα στο εσωτερικό των κοινωνιών της Δύσης. Τα ευρύτερα (υλικά, πολιτικά, ιδεολογικά, κοινωνικά) αποτελέσματα αυτής της στρατηγικής στο εσωτερικό των χωρών που διεξάγουν τις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις είναι αποκρουστικά : ο «πόλεμος ενάντια στην τρομοκρατία», η νομιμοποίηση ακραίων κατασταλτικών πρακτικών και μέτρων, η δεξιά μετατόπιση του διαλόγου και του πολιτικού σκηνικού – ακόμη και λόγω «εθνικών κινδύνων» στο εσωτερικό και το εξωτερικό – συγκροτούν μια πολύ επικίνδυνη πραγματικότητα, στην οποία η ακροδεξιά δεν έχει κανένα πρόβλημα να προσαρμοστεί : το απαιτούμενο από αυτήν είναι κυρίως η σύμπλευση με τις βασικές στρατηγικές της Ε.Ε. για την λιτότητα (βλ. περίπτωση Μελόνι) και του ΝΑΤΟ. Το επιχείρημα ότι η ευρωπαϊκή ακροδεξιά είναι ξένη προς τα ευρωπαϊκά ιδεώδη είναι πολύ συζητήσιμο, όπως άλλωστε ορθότατα ανέφερε ο Enzo Traverso. Η ευρωπαϊκή ακροδεξιά δεν έχει κάποια κρίση ταυτότητας, όταν υπερασπίζεται ένα σύμβολο που πριν από 80 χρόνια σήμαινε βέβαιο θάνατο για όποιον το φέρει στο στήθος. Σε μια κανονική αναβίωση της ουσίας της, και όχι της εξωτερικής της εμφάνισης, επιστρέφει στο μόνο κόμμα που αναγνωρίζει (το κράτος) με το βλέμμα στραμμένο στον βασικό της εχθρό : τις εργατικές τάξεις του πλανήτη. Αυτό επιτάσσει η αστική στρατηγική, και αυτό πραγματοποιεί η ευρωπαϊκή

ακροδεξιά.

Αντίστοιχα εγκλήματα, με αυτά που συγκροτούν την ταυτότητα της ευρωπαϊκής ακροδεξιάς, μπορεί κανείς να διακρίνει σε μια πραγματικά σοκαριστική κλίμακα, στην Γάζα. Αυτά όμως είναι εγκλήματα που είτε δεν αναγνωρίζονται ως τέτοια, είτε τελούνται υπό την αιγίδα μιας νέας μάχης υπέρ βωμών και εστιών, όπως επιλέγει διαχρονικά να τις ορίζει η Δύση. Και πάλι, η μήτρα του Β'ΠΠ έχει να μας προσφέρει μια οπτική που δυστυχώς δεν έχει μελετηθεί όσο της πρέπει : ο αναπροσανατολισμός του εχθρικού χαρακτήρα της Δύσης, προς τον Δεύτερο και τον Τρίτο Κόσμο, ενέχει ένα στοιχείο κοσμοπολιτισμού, το οποίο θα έκανε τους προ-Β'ΠΠ αστούς διανοουμένους να ξερνάνε από αηδία. Πλέον, στον βαθμό οι ίδιες οι Η.Π.Α. και η νόθα εθνική τους ταυτότητα (εάν τηρήσουμε τα κριτήρια των ίδιων των ευρωπαίων ακροδεξιών του 20^{ου} αιώνα) έχουν αναλάβει την υπεράσπιση της Δύσης και του Πολιτισμού διεθνώς, οι ιδεολογικοί μετασχηματισμοί που περιγράψαμε παραπάνω επιταχύνονται και διαχέονται στη συλλογική συνείδηση της «Παγκόσμιας Κοινότητας». Η προσέλκυση στους κόλπους της αμερικανικής διανόησης επιστημόνων από εντελώς διαφορετικά περιβάλλοντα (ναζιστική Γερμανία, αντι-σταλινική/αντι-κομμουνιστική ιντελιγκέντσια, εβραίοι διαννοούμενοι και αξιωματούχοι) δημιουργεί, από το 1945 και μετά (εάν όχι από πιο πριν) μια συνολική μεταμόρφωση της δυτικής αστικής έκφρασης. Πώς αλλιώς να ερμηνεύσουμε τα εγκλήματα του ναζί Klaus Barbie στην Λατινική Αμερική, ο οποίος εκτελούσε εντολές του αμερικανοεβραίου Χένρι Κίσσινγκερ, του ίδιου δηλαδή έφηβου κάποτε που έφυγε από την χώρα του για να μην πέσει στα χέρια των χιτλερικών ; Οι μετασχηματισμοί αυτοί δεν είναι παιχνίδια της τύχης. Τουναντίον, όπως η αστική τάξη έχει πάψει προ-πολλού να είναι ριζοσπαστική, έτσι και οι εθνικοί διαχωρισμοί μεταξύ των αστικών τάξεων υπάγονται πλέον σε μια νέα διαίρεση, όπου τον τόνο τον δίνει κυρίαρχα η αντιπαράθεση με τις αναδυόμενες οικονομίες, καθώς και με τα καθεστώτα και τα κράτη αυτά που αρνούνται να πειθαρχήσουν στις νεοφιλελεύθερες νόρμες.

Επιστρέφοντας στον Αλτουσέρ μιας άλλης κρίσης – Αναδεικνύοντας το κυρίαρχο και το υποτελές στον σύγχρονο ιμπεριαλισμό και τις διεθνείς σχέσεις

Στο εξαιρετικά χρήσιμο «Για την κρίση του μαρξισμού» του Αλτουσέρ (εκδόσεις Εκτός Γραμμής, σε μια εξίσου εξαιρετική μετάφραση του Τάσου Μπέτζελου), ο Γάλλος θεωρητικός (σε κείμενα γραμμένα σε διαφορετικές συγκυρίες) περιγράφει τα χαρακτηριστικά μιας κρίσης του μαρξισμού, κυρίως στο εσωτερικό των δυτικών ΚΚ αλλά και των αριστερών οργανώσεων, μιας κρίσης που επισυμβαίνει λόγω α) της ανόδου κοινωνικών αγώνων δίχως αυτοί να έχουν την «ευλογία» της επίσημης αριστεράς και β) λόγω του χαρακτήρα των καθεστώτων του Ανατολικού Μπλοκ, που μόνον ονομαστικά μπορούν να θεωρηθούν σοσιαλιστικά.

Υπάρχει μια άλλη εισβολή στο προσκήνιο, η οποία ωστόσο επισκιάστηκε και συνεχίζει να επισκιάζεται από τις τεκτονικές αλλαγές στον κόσμο του θεάματος (εισπράξεις Barbie), με τις δεύτερες να αποτελούν την νούμερο ένα είδηση **την ίδια στιγμή που διευρύνονταν οι BRICS**. Καμία εκ των δύο ειδήσεων δεν είναι αδιάφορη, για διαφορετικούς λόγους – ωστόσο η είσοδος νέων οικονομιών στο προσκήνιο είναι μια εξέλιξη που πυροδοτεί νέες αντιδράσεις.

Υπάρχει όμως, και μια εισβολή των μαζών αυτή τη φορά στο προσκήνιο : ο λαός της Παλαιστίνης, ο λαός της Υεμένης, λαοί της Αφρικής, λαοί της Λατινικής Αμερικής που αντιστέκονται ακόμη στον ηγεμόνα. Για 80 περίπου χρόνια, δηλαδή για μια μακρά περίοδο στην ιστορία του καπιταλισμού, οι ΗΠΑ λειτουργούν ως συλλογικός κεφαλαιοκράτης του ιμπεριαλισμού – με ό,τι συνεπάγεται αυτό σε επίπεδο καταστολής και παρανοϊκής χρήσης βίας σε αδιανόητη κλίμακα. Οποιαδήποτε νίκη των λαών, εξ αντικειμένου περνά και από την αναγκαιότητα αποδυνάμωσής τους – και αυτό οι λαοί του Παγκόσμιου Νότου του αναγνωρίζουν. Την στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές, οι Ανσαραλλάχ της Υεμένης υπερασπίζονται τον Παλαιστινιακό λαό και ταυτόχρονα την τιμή και την υπόληψη όλων όσων θέλουν να λέγονται άνθρωποι – όπως και η Νότιος Αφρική με την προσφυγή της στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο της Χάγης, ενάντια στη γενοκτονία που διαπράττεται στην Γάζα.

Μια ορθή ανάγνωση της έννοιας του ιμπεριαλισμού θα πρέπει να την αποκόψει από τον ομφάλιο λώρο του Α’ Παγκοσμίου Πολέμου και να μπορέσει, αφαιρετικά και συγκεκριμένα ταυτόχρονα, να κατανοήσει πως αυτό το φαινόμενο εμφανίζεται στο τώρα και, κυρίως, ποιος είναι ο πόλος που ορίζει τις νόρμες και δίνει τον τόνο στον διεθνή καπιταλισμό. Δεν θα πρέπει, κοινώς, να εγκλωβίζουμε τις έννοιες στις συγκυρίες που τις κατέστησαν διάσημες (τον ιμπεριαλισμό στον Α’ΠΠ, τον οικονομισμό στην διάσπαση της Α’ Διεθνούς κ.ο.κ.) αλλά, αντιθέτως, να την μεταχειριστούμε ως αυτό που πάντοτε ήταν στα πλαίσια της μαρξικής προσέγγισης : εργαλεία για την ανάλυση της πραγματικότητας και ταυτόχρονα την χάραξη μιας κατεύθυνσης. Πολλώ δε μάλλον, δεν θα έπρεπε να απεμπολίσουμε την αλτουσεριανή συμβολή στην ανάλυση των Ιδεολογικών Μηχανισμών του Κράτους, τους υλικούς όρους διαβίωσης, και τον τρόπο με τον οποίο όλα αυτά μας κρατούν δέσμιους μια ορισμένης συνθήκης, η οποία επηρεάζει το κριτήριο και τις αναλύσεις μας.

Ως κομμάτι της δυτικής αριστεράς, με ταξική σύνθεση βασισμένη κυρίως στα μεσοστρώματα, η είσοδος συγκεκριμένων μαζών στο προσκήνιο, μαζών με διαφορετική οπτική από την δική μας, θα πρέπει να μας προβληματίσει και να μας ωθήσει σε άμεση κατανόηση του συσχετισμού που αναπαράγεται στις κοινωνίες μας και έχει επιφέρει αυτά τα αποτελέσματα, ειδικά στο πλαίσιο ενός εκ των μεγαλύτερων δομικών κρίσεων στην ιστορία του καπιταλισμού.

Η άμεση απεμπλοκή της Ελλάδας από τους νατοϊκούς σχεδιασμούς (δεδομένου, μάλιστα, ότι έπεται η επιχείρηση στην Ερυθρά Θάλασσα) είναι κρίσιμο και αναγκαίο καθήκον. Όχι μόνον στα πλαίσια μιας αντιπαράθεσης με τους σχεδιασμούς της «δικής μας» αστικής τάξης, όχι μόνον στα πλαίσια μιας αντιπολεμικής κατεύθυνσης. Αλλά, κυρίως, επειδή μαζί με αυτά, θα πρέπει να προσμετρήσουμε ότι η ίδια η υπόθεση της πάλης για μια άλλη κοινωνία, δε μπορεί να μην προσμετρά την ανάγκη συντριβής της φονικότερης στρατιωτικής μηχανής που έχει γνωρίσει η ανθρώπινη ύπαρξη.

Η συγκυρία είναι ιστορική και κρίσιμη, **ο κόσμος αλλάζει**, και κυρίως, ***πρέπει να αλλάξει***.